

Retouradres: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag

Aan de gemeenteraad

Ons kenmerk
OCW/11029386
RIS324104
Contactpersoon
Arend van Haaften
Dienst
Dienst Onderwijs, Cultuur en Welzijn
Afdeling
OCW Stad en Bestuur
Telefoonnummer
14070
E-mailadres
arend.vanhaaften@denhaag.nl

Datum

7 april 2026

Onderwerp

Afdoening motie: 'Preventiecampagnes middelengebruik afstemmen op verschillende doelgroepen jongeren'

Uw raad heeft, tijdens de bespreking van het voorstel inzake 'Actieprogramma Publieke Gezondheid 2025-2028' (RIS323667) op 4 december 2025, de door het raadslid Van Wijk ingediende motie 'Preventiecampagnes middelengebruik afstemmen op verschillende doelgroepen jongeren' (RIS324104) aangenomen. Hierbij informeert het college de raad over de afdoening van de motie.

De motie luidt als volgt:

Constaterende dat:

- *de bestaande campagne Af en toe zich vooral richt op criminaliteit en drugshandel in plaats van op gezondheid of de dagelijkse realiteit van jongeren, en daarmee weinig aansluit bij de leefwereld van jongeren;*
- *volgens het Trimbos-instituut afschrikwekkende of 'criminaliteitsgerichte' voorlichtingscampagnes averechts kunnen werken en zelfs leiden tot méér interesse in drugs, in plaats van tot gedragsverandering;*
- *de bestaande campagne Af en toe zich richt op jongvolwassenen tussen 18 en 40 jaar oud, een zeer brede doelgroep met totaal verschillende belevingswerelden;*
- *uit het onderzoek Onder Invloed blijkt dat middelengebruik sterk samenhangt met sociale omgeving, groepsdruk, normen binnen studentenhuizen/verenigingen en de cultuur van het studentenleven;*
- *jongeren aangeven dat gezondheid voor hen de belangrijkste motivatie is om middelengebruik te verminderen of te vermijden.*

Overwegende dat:

- *een veiligheid- en criminaliteitsgerichte boodschap onvoldoende effect heeft op jongeren;*
- *het onderzoek Onder Invloed bovendien aantoont dat verdere verdieping in de belevingswereld van jongeren nodig is om interventies en preventieboodschappen beter te laten aansluiten bij de verschillende doelgroepen;*
- *effectieve preventie vraagt om een benadering die inspeelt op gezondheid, sociale druk, jongerenervaringen en peer-influence.*

Verzoekt het college:

- de bestaande campagnes na afloop te evalueren op effectiviteit, bereik, bekendheid met de preventiezorg-instelling Indigo en aansluiting bij de belevingswereld van de verschillende doelgroepen jongeren;
- bij deze evaluaties ook het onderzoek Onder Invloed nadrukkelijk te betrekken;
- toekomstige preventie-campagnes rondom alcohol, drugs en middelengebruik door jongeren meer expliciet aan te laten sluiten bij de leefwereld, cultuur en sociale realiteit van de verschillende doelgroepen jongeren;
- de raad in Q1 2026 te informeren over de evaluatie, op welke wijze jongeren worden betrokken bij de opzet van vervolgcampagnes en de opzet van het vervolgonderzoek.

Het college doet de motie op de volgende manier af:

Publiekscampagne Af en toe

De campagne “Af en toe” (www.afentoe.nl) is primair bedoeld om de “recreatieve” cocaïnegebruiker in Den Haag bewust te maken van de wereld die achter cocaïnegebruik schuilgaat en de impact van drugscriminaliteit op buurten, wijken en kwetsbare inwoners in Den Haag. De campagne is, mede namens de driehoekspartners, aangekondigd in de brief ‘Aanpak drugsproblematiek in Den Haag’ (RIS317158). De campagne is vervolgens in 2024 van start gegaan en heeft in 2025 een vervolg gekregen. In 2025 is de campagneboodschap verbreed naar gezondheid en preventie, inclusief het bieden van concreet handelingsperspectief. In de jaarrapportage Haagse Aanpak Ondernijning is dit nader toegelicht (RIS324724).

De primaire doelgroep van de Af en toe-campagne is, zoals aangegeven, de recreatieve gebruiker; dit zijn veelal (jong)volwassenen tussen 18 en 40 jaar die heel bewust, op specifieke momenten, cocaïne (of andere drugs) gebruiken. Tijdens de vormgeving en uitvoering van de verschillende onderdelen van de campagne is deze specifieke doelgroep op diverse manieren betrokken om ervoor te zorgen dat de campagneboodschap en toonzetting zo goed mogelijk zouden aansluiten. Ook is afstemming gezocht met experts op het gebied van (problematisch) middelengebruik. Tevens is gebruik gemaakt van de checklist uit de [factsheet lokale drugscampagnes: waar moet je aan denken?](#) die recent is ontwikkeld door het Trimbos-Instituut. Dit heeft er onder meer toe geleid dat gezondheidsoverwegingen expliciet in de campagne zijn verwerkt, zoals aandacht voor de gezondheidsimpact van de verschillende bestanddelen van cocaïne en aandacht voor signalen die wijzen op problematisch gebruik. Hierbij wordt ook gewezen op het landelijke en het lokale aanbod aan informatie, advies en hulp. Dit jaar (2026) gaat de campagne het derde jaar in en zullen weer nieuwe accenten worden aangebracht. Hierna zal de campagne worden geëvalueerd.

Volgend op de start van de Haagse Af en toe-campagne in 2024, hebben de ministeries van VWS en JenV in 2025 ook een landelijke bewustwordingscampagne voor jongeren gelanceerd om de negatieve effecten van drugsgebruik zichtbaar te maken. Ook deze campagne richt zich daarbij op verschillende aspecten zoals gezondheidsschade, milieu-impact en de rol van gebruikers in het in stand houden van georganiseerde criminaliteit.

Preventieaanpak middelengebruik

De aanpak voor de preventie van gezondheidsschade door middelengebruik wordt in Den Haag uitgevoerd door Indigo Preventie. Zoals omschreven in de afdoening van de motie ‘Breng drugsvoorlichting naar alle studenten’ (RIS324316) die op 10 maart 2026 met uw raad is gedeeld, is het aanbieden van voorlichting, advies en hulp aan jongeren en hun intermediairs een belangrijk onderdeel van deze aanpak.

Daarbij wordt gewerkt via landelijke, wetenschappelijk onderbouwde richtlijnen van o.a. het Trimbos-Instituut waarbinnen bewezen effectiviteit en aansluiting op de belevingswerelden van jongeren centraal staan. Dit maakt ook dat een belangrijk deel van de aanbevelingen uit het rapport 'Onder invloed' op dit moment al onderdeel uitmaken van de aanpak van Indigo Preventie. Voorbeelden daarvan zijn de inzet op jongeren- en studentparticipatie via de Helder op School-aanpak en Platform Student en Stad, evenals het aanbieden van spreekuren op locatie en de samenwerking met een studentinitiatief als Stichting Door het Geluid.

Daarnaast hebben Indigo Preventie en GGD Haaglanden afgelopen 4 maart de bewustwordingscampagne 'Niet Vapen staat je Beter' gelanceerd. Samen met jongeren hebben zij onderzocht hoe de boodschap om niet te vaperen op een manier kan worden uitgedragen die aansluit bij hun belevingswereld en taalgebruik. De campagne maakt gebruik van duidelijke en confronterende beelden, zoals een lange, onaantrekkelijke hoest. Het doel is om de intrinsieke motivatie van de jongeren te raken waardoor de kans verhoogd wordt dat zij een bewuste keuze kunnen maken voor een gezonde leefstijl.

Ook start Indigo Preventie dit jaar met het uitvoeren van de Choose your Cheers-campagne tijdens studentenintroductieperiode HI The Hague. Deze campagne is door studenten en gedragsdeskundigen ontwikkeld en heeft als doel om studenten bewust met alcohol om te laten gaan en de sociale druk die zij ervaren om alcohol te drinken te doorbreken. In aansluiting daarop wordt naar aanleiding van de door uw raad op 4 december 2025 aangenomen motie 'Naar een Haags Alcoholconvenant voor Studenten' (RIS324103) op dit moment ook gewerkt aan het opstellen van samenwerkingsafspraken om riskant alcoholgebruik onder studenten beter te voorkomen.

Het college beschouwt de motie hiermee als afgedaan.

Het college van burgemeester en wethouders,
de secretaris, de burgemeester,

Ilma Merx

Jan van Zanen